

עפ"ג 46122-01-25 - פלוני נ' מדינת ישראל

בית המשפט העליון

עפ"ג 46122-01-25 עפ"ג 46770-01-25

לפני:

כבוד השופט יוסף אלרון
כבוד השופטת גילה כנפי-שטייניץ
כבוד השופטת רות רונן

המערער ב-עפ"ג 46122-01-25 פלוני
והמשיב ב-עפ"ג 46770-01-25
נגד

המשיבה ב-עפ"ג 46122-01-25 מדינת ישראל
והמערער ב-עפ"ג
46770-01-25

ערעור על גזר דינו של בית המשפט
המחוזי בחיפה ב-ת"פ 39623-06-21
מיום 4.12.2024 שניתן על-ידי השופט
ד' פיש
ז' אייר התשפ"ה (5025)

תאריך ישיבה:
בשם המערער ב-עפ"ג
46122-01-25 והמשיב ב-עפ"ג
46770-01-25
בשם המשיבה ב-עפ"ג
46122-01-25 והמערער ב-
עפ"ג 46770-01-25
בשם שירות המבחן לנוער:

עו"ד איתי שוהם

פסק-דין

השופט יוסף אלרון:

פעם נוספת, מובא לפני בית משפט זה עניינו של מורשע אשר היה מעורב בלינץ' קשה ואכזרי נגד אזרחים יהודים, שהתרחש במהלך ימי מבצע "שומר החומות". באירוע מתמשך ורווי אלימות, המערער וחבריו תקפו ללא רחם, זוג הורים ואת שלושת ילדיהם הפעוטים שנכנסו לכפר הסמוך לאום אל-פחם. בתוך כך, המערער וחבריו רדפו אחר רכב המשפחה, בעודם משליכים אבנים לעברו; הטילו פלטת שיש

כבדה לכיוון אם המשפחה בעת שגוננה על ילדיה; ואף ניסו להוציא את אב המשפחה מהרכב תוך שהלה התחנן על חייו ועל חיי בני משפחתו.

המערער הורשע על פי הודאתו בעבירות של מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיפים 329(א)(1), (2) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, בצירוף סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016; וחבלה במזיד ברכב ממניע של גזענות לפי סעיפים 413ה, 144 ו-29 לחוק העונשין. בגין הרשעתו נגזר עליו עונש של 5 שנות מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

לפנינו ערעור המערער ב-עפ"ג 46122-01-25 הטוען לחומרת העונש (לעיל ולהלן: המערער); וערעור המדינה ב-עפ"ג 46770-01-25 הטוענת לקולת העונש.

1. לפי כתב האישום המתוקן, ביום 13.5.2021, בימי מבצע "שומר החומות", התקהלו המערער ונאשמים נוספים בכפר זלפה והשתתפו בהפרות סדר והתפרעויות. סמוך לשעה 18:00, נסעו נפגעי העבירה, אזרחים יהודים, ברכבם מכיוון מקום מגוריהם במועצה האזורית גלבוע לעבר מרכז הארץ. ברכב נסעו ההורים, שלושת ילדיהם הקטינים, בני 5 שנים, 3 שנים, פעוטה בת 4 חודשים, וכלב המשפחה. בשל חסימות הכבישים, החליט אבי המשפחה לנסוע דרך היישובים הכפריים וזאת בהתאם להנחיות אפליקציית הניווט "Waze". סמוך לכניסה לכפר זלפה, זוהו בני המשפחה כיהודים על-ידי עומראבו בכר. הלה, התקשר למערער ולחבריו, ומתוך מטרה לפגוע ביושבי הרכב, עדכן את המערער כי הוא מזהה רכב של יהודים נוסע לכיוונם, תיאר באוזניו כיצד נראה הרכב, והמשיך לעקוב אחריו במכוניתו.

בחלוף זמן קצר, החלו להישמע צעקות "יהודים יהודים". במהרה, חלק מהנאשמים בכתב האישום יידו אבנים לעבר הרכב, וחלקם פגעו בו בעודו בנסיעה. בתגובה לכך, אבי המשפחה האיץ את נסיעתו כאשר אחריו רדפו בנסיעה המערער וחבריו. במשך דקות ארוכות, בעיצומו של מרדף המכוניות, חלק מהנאשמים ואחרים המשיכו ליידות אבנים על רכב המשפחה, ואף הוסיפו וחבטו ברכב באמצעות מקלות ואלות. במהלך המרדף, אחד המשתתפים פגע באמצעות רכבו ברכב המשפחה מאחור, וגרם להפלת פגושו האחורי.

במהלך האירוע, רכב המשפחה נקלע לעומס תנועה. אז, המערער ואחרים החלו להתקהל סביב הרכב, במטרה לתקוף את המשפחה ואת רכבם ממניע לאומני-אידיאולוגי. התוקפים, ובהם המערער, חבטו ברכב, יידו לעברו אבנים, קפצו על הרכב ועל גגו, ואף ניפצו את חלונות הרכב ואת שמשותיו. כל אותה העת, אבי המשפחה התחנן בפני התוקפים שיחדלו ממעשיהם - ללא הועיל.

משהשליכו התוקפים אבנים וחפצים לעבר המושב האחורי של הרכב שבו ישבו ילדי המשפחה, אם המשפחה עברה לאחר בניסיון לגונן בגופה על ילדיה. במהלך התקיפה, יידו התוקפים לעברה פלטת שיש שפגעה בפניה ונפלה בין רגליה של הפעוטה; בנוסף, התוקפים יידו חתיכת אספלט גדולה לעברו של אב המשפחה אשר פגעה בידו. התוקפים אף ניסו להוציא בכוח את האב דרך דלת הנהג, כאשר הוא מתנגד לכך תוך אחיזה בדלת. בנוסף, אחד הנוכחים נופף בחפץ הדומה לאקדח לעבר האב.

בשלב מסוים, הגיעו למקום תושבים מאום אל-פחם במטרה לחלץ את המשפחה מידי התוקפים. לאחר שהצליחו בכך, המשיך האב בנסיעה מהירה מהמקום עד הגיעו למקום מרוחק, שם הזעיק כוחות משטרה ומשם פונו בני המשפחה למרכז רפואי.

כתוצאה ממעשי המערער והתוקפים האחרים, נגרמו לבני המשפחה פגיעות גופניות מרובות - לאב המשפחה נגרמו חבלות ופציעות בידיו, והוא סבל מכאבים, חרדה ולחץ נפשי; אם המשפחה סבלה משברים בעצמות האף, פגיעות רבות בפנים, כאבים בכל חלקי הגוף, פציעות מרסיסי זכויות ברגליים וחרדה ולחץ נפשי; וילדי המשפחה ניזוקו אף הם, בין היתר, כשנפצעו ונחבלו בפניהם ובגפיהם.

2. בית המשפט המחוזי בגזר דינו עמד על חומרת המעשים האלימים אשר כוונו כלפי אזרחים תמימים רק בשל זהותם כיהודים, והדגיש את הפוטנציאל הגבוה לנזק שיכול היה להיגרם עד כדי סכנת חיים ממשית לנפגעי העבירה, ביניהם שני ילדים קטנים ופעוטה. בית המשפט הוסיף ועמד על חלקו הדומיננטי של המערער בתקיפה האלימה, והבהיר כי מעורבותו מצדיקה שייגזר עליו עונש מאסר של מעל 8 שנות מאסר בפועל, אלמלא היה קטין בעת ביצוע העבירות.

בית המשפט הרשיע אפוא את המערער במעשים ובהינתן מכלול נסיבות העבירה, נסיבותיו האישיות ושיקולי אחידות בענישה, גזר עליו עונש של 5 שנות מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

3. המקרה שלפנינו, כפי שאפרט, נמנה על המקרים החריגים המצדיקים את התערבות ערכאת הערעור, שכן העונש שנגזר על המערער מקל עמו יתר על המידה, בייחוד על רקע הנסיבות החריגות של תקיפת בני המשפחה בלינץ' פראי וחסר עכבות.

4. הימים, ימי מבצע "שומר החומות" בהם בערה הארץ - מבית ומחוץ. בעת שבלמה מדינת ישראל את מתקפות אויביה, היו מי שביקשו לפגוע בבטן הרכה של המדינה באמצעות אלימות, התפרעויות והסתות נגד אזרחי ישראל בטבורה של המדינה.

בחסות התקופה הביטחונית הרגישה, הפגנות התלהטו במהרה להתפרעויות. אלימות ושנאה ממניעים

גזעניים ולאומניים, גאו ופשו ברחובות ישראל מדי יום ביומו. המון משולהב השליך אבנים לעבר כוחות ביטחון ואזרחים תמימים, והסדר הציבורי בישראל נותר תלוי על בלימה.

על חומרתה הטבעית של השלכת אבנים וחפצים אחרים לעבר אזרחים וכלי רכבם, התווסף אפוא נדבך חומרה נוסף הנעוץ בביצוע המעשים בעיצומו של מבצע צבאי. בתקופות אלו, כאשר הקשב של כוחות הביטחון היה מופנה ברובו כלפי איום מבחץ ולא מבית, הנוטלים חלק באירועי התפרעות אלימים, מלבנים את המתח השורר בקרב הציבור ומקשים על כוחות הביטחון בביצוע מלאכתם - מה שיוצר סיכון מוחשי לחיי אדם (ע"פ 6106/23 עמרני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (15.5.2024)).

כפי שנפסק לא אחת, במקרים אלו, ישנו צורך באכיפה אפקטיבית לצד ענישה הולמת ומרתיעה. זאת, לנוכח הסכנה המוחשית והפיזית לאזרחים, לצד העובדה שמעשים אלו זורים אימה וחרדה בציבור, ומערערים את יסודות שלטון החוק (ע"פ 2313/22 סרור נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (7.11.2022)).

כך בכלל וכך בפרט, כאשר מעשים אלו נעשים מתוך מניע גזעני ולאומני, באופן המצדיק להוקיעם מכל וכל (ע"פ 577/22 מדינת ישראל נ' אוחנינה, פסקה 10 (6.3.2022)).

5. מלבד עיתוי ביצוע המעשים, חומרת מעשי המערער מתחדדת על רקע הנסיבות הייחודיות של תקיפת בני המשפחה. כמפורט בכתב האישום המתוקן, המערער ואחרים חברו יחדיו על מנת לאיים ולתקוף זוג הורים ושלושה ילדים קטנים רכים בשנים, אשר נקלעו מבלי משים ועל לא עוול בכפם בסמיכות לכפר זלפה. ההורים לא "חיפשו" לעורר את חמת בני המקום ואף לא התריסו כלפיהם בשעת המציאות הביטחונית הרגישה. כל פשעם ועוונם של בני המשפחה היה זהותם כיהודים אשר נסעו לתומם בכבישי מדינת ישראל לאורכה ולרוחבה.

ללא עכבות, החלו המערער והאחרים לרדוף אחוזי טירוף ורוע אחרי בני המשפחה בעודם צועקים "יהודים יהודים" - עושים את זהותם של בני המשפחה ללעג ולקלס. גם כשאלו ניסו להימלט בעור שיניהם מהתופת, המערער והאחרים לא הניחו להם לנפשם ורדפו אחריהם עם לא פחות מאשר 4-5 כלי רכב שונים.

בדקות הארוכות שבהן נסו בני המשפחה ברכבם, ואילו המערער והאחרים דלקו אחריהם, הללו המשיכו להשליך לעבר רכב בני המשפחה אבנים וחפצים אחרים, תוך שהם זורעים אימה ובהלה בקרבם וגורמים להם לסכנת חיים ממשית ומוחשית.

אם בהתפרעות אלימה זו לא היה די, המערער והאחרים הוסיפו והקצינו את מעשיהם. עת נקלע רכב

בני המשפחה לעומס תנועה, הללו נותרו ללא מוצא. או אז, במקום לסגת, להניח את האבנים על הכביש ולהסתכם בנזק שכבר נגרם - המערער והאחרים עטו על רכב בני המשפחה כמוצאי שלל רב, נחושים להגשים את מזימתם. כשבני המשפחה לכודים בתוך הרכב חסרי אונים, המערער והאחרים סגרו עליהם, המטירו אבנים וחפצים אחרים כלפי הרכב וניסו לפגוע בבני המשפחה בכל דרך אפשרית.

קול ניפוץ הזכוכית של שמשות הרכב - לא הרתיעם; גם לא זעקות הבכי והחרדה של הילדים הפעוטים. בעודם צרים על רכב בני המשפחה, המערער והפורעים האחרים אטמו ליבם למראה אב המשפחה מתחנן על חייו ועל חיי ילדיו, וגם מראה אִם המשפחה מסוככת בגופה על בתה הפעוטה, לא הניא אותם ממעשיהם הנפסדים.

אלמלא עוברי אורח היו נחלצים לעזרת בני המשפחה, לא מן הנמנע כי על אִם הדרך באום אל-פחם - היה ניצב כעת גֵל-עד הנצחה.

6. מלבד הנזק שנגרם לבני המשפחה, והנזק הקטלני אשר היה עלול להיגרם להם, המערער והפורעים האחרים ערערו במו ידיהם את הסדר הציבורי ואת תחושת הביטחון האישי של אזרחים ברחובה של עיר. כפי שציינתי בעבר בעניין אחר "סופו של יום, התנהלות שכזו פוגעת במרקם היחסים העדין שבין האוכלוסייה בישראל על עדותיה ומכתימה ציבור שלם של תושבי הארץ אשר אין להם ולא כלום עם התנהלות בריונית שכזו - ומכאן, הצורך לנקוט במדיניות ענישה מרתיעה" (ע"פ 4585/22 מדינת ישראל נ' ערדא, פסקה 15 (25.7.2022)).

7. חומרת המעשים שבהם הורשע המערער מתעצמת גם בהתחשב בהיותם "מעשה טרור". על רקע איומי הטרור, ופגיעתו הרעה בחיי אדם ובסדר החברתי והציבורי כאחד, נחקק בשנת 2016 - חוק המאבק בטרור. הסדריו של החוק, בין היתר, מסייעים לרשויות החוק באכיפת הטרור ובניסיון למגרו, ובנוסף הם מכתיבים מדיניות ענישה ייחודית והולמת למקרים מעין אלו.

במקרה שלפנינו, המערער הורשע כאמור גם בעבירת מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה, בנסיבות סעיף 37 לחוק המאבק בטרור שעניינו החמרת הענישה על מעשים אלו, עד כדי כפל העונש הקבוע לאותה עבירה אך לא יותר מ-25 שנים. מדיניות הענישה ביסודו של סעיף זה הוסברה בזו הלשון:

"נוכח מאפייני הטרור, חומרתו המיוחדת, והשלכותיו על כל תחומי החיים האזרחיים בישראל, מוצע כי ביצועה של עבירה המהווה 'מעשה טרור', יהווה נסיבה מחמירה אינהרנטית לביצוע העבירה, והוא ישליך על העונש המרבי הקבוע לעבירה. בעבירות מסוג זה, יש מקום להדגשה מיוחדת הן של תכלית

ההרתעה שבענישה, והן של עקרון הגמול. זאת - בעיקר נוכח המניע האידיאולוגי שבבסיסן, ההישענות על שיתוף הפעולה האזרחי, וההשפעה והנזק שעבריינות זו גורמת לכלל האוכלוסייה בישראל" (דברי הסבר להצעת חוק המאבק בטרור, התשע"ה-2015, ה"ח הממשלה 949, 1104).

עינינו הרואות כי "סעיף 37 לחוק המאבק בטרור מבטא אפוא 'עליית מדרגה' בענישה כלפי מעשי טרור" (ע"פ 8114/22 מדינת ישראל נ' ראזם, פסקה 21 (30.1.2023)). המשמעות היא כי מלבד החומרה הבסיסית של כל עבירה ועבירה, "מעשה טרור" מוסיף נסיבה נוספת לחומרה בעטיה יענש העבריין עד כדי כפל העונש המרבי.

8. מעורבותו של המערער באירוע הלינץ', בולטת לחובתו גם ביחס ליתר הפורעים והנאשמים בכתב האישום. מראשיתו של האירוע ועד לאחריו - המערער שימש בתפקיד מרכזי ואלים. תחילה, היה הוא היעד לשיחת הטלפון מעומר שבישר על כניסת רכב המשפחה לשכונה בכפר זלפה, ועל כך שמדובר ברכב של יהודים. בהמשך, לאחר שהפורעים הכו ברכב וחבטו בו, המערער והאחרים רדפו אחרי רכב בני המשפחה במנוסתם. לבסוף, למרות שחלק מהפורעים עזבו את המקום, המערער נותר בזירה ויחד עם פורעים אחרים הוסיף והטיח אבנים וחפצים כלפי בני המשפחה שנתקעו ברכב בעומס התנועה, ואף ניסה כאמור יחד עם האחרים להוציא את אב המשפחה מהרכב.

הגם שהמערער עצמו לא יידה אבנים במהלך הנסיעה, גם לא ברור בהכרח אם הוא זה שהתנגש ברכב בני המשפחה, מעורבותו הדומיננטית ובעיקר הרשעתו בביצוע בצוותא, מוליכה לאחריותו העונשית גם במעשים אלו (ראו והשוו בעניינו של עומר: ע"פ 7855/23 מדינת ישראל נ' אבו בכר, פסקה 15 (1.12.2024)).

הנה כי כן, חלקו החריג והמשמעותי של המערער מצדיק פער לחומרה בעונשו גם ביחס ליתר הנאשמים. זאת, בשים לב למעורבותו המרכזית כאמור בלינץ', בפרט במקטע האלים ביותר שהתרחש בעומס התנועה; לכך שהוא היחיד שהורשע בעבירה החמורה של חבלה בכוונה מחמירה; ולכך שמעשיו סווגו כמעשה טרור המצדיק בפני עצמו כאמור החמרה ניכרת בעונשו.

9. על רקע האמור, נדרש כי העונש שייגזר בגין מעשי המערער יהא חמור ומשמעותי. בית המשפט המחוזי אף הוא סבר כן, אלא שסבר כי ידיו כבולות בשל קטינות המערער בעת ביצוע המעשים.

ואולם, במקרה שלפנינו, ההצדקה להתחשבות בגילו של המערער בעת ביצוע המעשים - מצומצמת עד מאוד.

10. כידוע, התייחסות הדין הפלילי שונה בין נאשמים בגירים לבין נאשמים קטינים. כך, חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 מסדיר את עניינם של נאשמים קטינים בשלב הכרעת הדין, כמו גם את דרכי הטיפול שעליהן יכול בית משפט לנוער לצוות חלף מתן גזר דין.

גם בשלב גזירת העונש ניכרת התייחסות שונה בין בגירים לקטינים. שכן, בעוד שתיקון 113 לחוק העונשין, ובראשו עיקרון ההלימה, הוא המתווה את ענישת הבגירים; בקרב קטינים, מורה המחוקק כי הוראות חוק הנוער הן שמכתיבות את מלאכת גזירת הדין, כך ששיקולים בדבר שיקום הקטין, הטיפול בו, שילובו בחברה, תקנת השבים, כמו גם גילו ומידת בגרותו - זוכים למשקל מיוחד (עוד על כך ועל הטעמים שבבסיס ההבחנה בין בגירים לקטינים, ראו פסק דינה של חברתי השופטת ג' כנפי-שטייניץ ב-ע"פ 6123/23 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקאות 14-17 (22.2.2024)).

ויובהר, שיקום - אינו מילת קסם. משקלם של שיקולי השיקום יפחת ויגדל בהתאם לממשיותם, ביסוסם וטיבם. על בית המשפט הגוזר את עונשו של קטין מוטל לבחון את חוות דעת גורמי המקצוע, ובפרט את תסקירי שירות המבחן לנוער. רק לאחר בחינה זו ניתן להעריך נכוחה את טיבם של שיקולי השיקום, ואת השפעתם על עונשו של הקטין (ראו פסק דיני ב-ע"פ 8195/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (29.8.2024)).

יחד עם זאת, וכפי שהודגש לא אחת, מרכזיות שיקולי השיקום בענישת קטין, אינה דוחקת את יתר שיקולי הענישה לקרן זווית. למעשה, השיקולים שבית המשפט נדרש להעמיד מול עיניו הם אותם השיקולים שנבחנים לצרכי קביעת עונשו של בגיר, אולם המשקל שניתן לכל שיקול ושיקול - שונה הוא. כאשר בקטין עסקינן, ניתן משקל רב יותר לנסיבות האישיות ולשיקולי שיקום. עם זאת, "קטינות אינה יוצרת חסינות" ולעיתים שיקולי גמול, הרתעה ומניעה יגברו על שיקולים הנוגעים לנסיבות האישיות של קטין וסיכויי להשתקם (ראו פסק דיני ב-ע"פ 1589/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (7.8.2023)).

בעוד שבשגרה, נקודת האיזון בענישת קטין מבכרת את משקלם של שיקולי השיקום כאמור; עת עסקינן בעבירות חמורות או עבירות בעלות ממדי חומרה ייחודיים, יתר שיקולי הענישה תובעים מחדש את כוחם ביחס לשיקולי השיקום, ואלו עשויים להטות את הכף לעבר ענישה מוחשית ומשמעותית חרף טענות בדבר שיקום הקטין.

11. המקרה שלפנינו, מגלם מעשים הנושאים חומרה יתרה, המטים את כפות המאזניים להכרעה המבכרת שיקולי גמול והרתעה. כמובא לעיל, חומרת מעשיו של המערער ניכרת החל מהיקבצות המערער ויתר הפורעים יחדיו על מנת לזרוע אימה בציבור; המשך במעשים האלימים שכללו השלכת

אבנים וחפצים אחרים כלפי הרכב ויושביו; וכלה בניסיון הנאלח להוציא את אב המשפחה מהרכב, ולפגוע בו. כמובא לעיל בהרחבה, ביצוע המעשים בעיצומו של מבצע "שומר החומות" והיותם מסווגים כמעשי טרור - מוסיפים אף הם חומרה יתרה, ומצדיקים עונש מאסר בפועל לתקופה משמעותית.

מן העבר האחר, סיכויי שיקום - אֵין; לא כל שכן, במידה המצדיקה הקלה בעונשו של המערער לטובתו אך בשל קטינותו בעת ביצוע המעשים. בתסקירי שירות המבחן לנוער שהוגשו בעניינו לבית המשפט המחוזי פורט כי הלה אינו נוטל אחריות מלאה על מעשיו וממזער את חומרת העבירות שביצע, כמו גם את השלכותיהן על נפגעי העבירה. הודגש כי התנהלותו, וממילא גם הודאתו במעשים, נובעות משיקולי רווח והפסד גרידא והן אינן מגלות תובנה אמיתית ביחס לחומרת מצבו.

יתרה מכך, שירות המבחן הוסיף וציין כי על אף שניתנו למערער מספר הזדמנויות טיפוליות, הוא לא השכיל לנצלן; וכי הוא אינו מגלה מוטיבציה אמיתית לטיפול, ורואה בו רק כלי להשגת הקלה בעונשו. בהתאם, שירות המבחן לא מצא אף הוא להציע חלופה טיפולית בעניינו.

גם בתסקיר העדכני שהוגש עובר לדיון בערעור שהתקיים לפנינו, פורט כי המערער ממשיך ומרחיק את אחריותו מביצוע העבירות, וכי טרם הפנים את חומרת מעשיו כפי שמעידים דבריו כמשיח לפי תומו בפני קצינת המבחן כי הוא "בסך הכל תקף מישהו יהודי". בחלוף כ-4 שנים, אין אפוא כל אינדיקציה לשינוי דרכיו של המערער ולנכונותו להשתקם או לעבור טיפול אמיתי.

לענייננו, המשמעות היא כי סיכויי שיקום עבור המערער - אין להם על מה לסמוך; כך שבמצב דברים זה, גובר עד מאוד המשקל שיש ליתן ליתר שיקולי הענישה, בייחוד משאנו עוסקים בעבירה חמורה של חבלה בכוונה מחמירה במסגרת של מעשה טרור.

12. לבסוף, לא דומה נאשם קטין שביצע את העבירה סמוך לגיל האחריות הפלילית, לנאשם קטין אשר היה על סף הבגירות במועד זה. אמנם, כל עוד לא חצה המערער את גיל 18 בעת ביצוע העבירות, הוא משתייך לקטגוריה של "קטין" ואין לייחס לו מעמד משפטי של "בגיר" טרם זמנו, גם אם היה כפסע מגיל בגרות. אך בכל זאת, שיקולי הענישה ומשקלם משתנים בהתאם לגיל הקטין, וקרבתו לגיל הבגרות. כלל זה מתיישב עם הגיונם של דברים וכך הוא כמצוות המחוקק המורה בסעיף 25(ג) לחוק הנוער כי "בקביעת עונשו של קטין יתחשב בית המשפט לנוער, בין השאר, בגילו בשעת ביצוע העבירה".

בהתאם, לא אחת נקבע כי ככל שקטין קרוב לבגירות בעת ביצוע המעשים, כך גובר משקלם של השיקולים הקבועים בחוק העונשין - ובעיקרם עיקרון ההלימה בין חומרת המעשה ומידת האשם לבין

חומרת העונש, כמו גם שיקולי הרתעת היחיד והרבים (ע"פ 121/16 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 9 (11.2.2016)).

במקרה דנן, המערער השתתף בלינץ' האלים שבועות ספורים לפני שמלאו לו 18 שנים. גם בכך יש אפוא כדי לאזן את משקלות שיקולי הענישה בעניינו, כך שעיקר כובד משקלם יושם על שיקולי הלימה והרתעה, ביחס לנסיבותיו האישיות של המערער ושיקולי השיקום בעניינו.

13. סוף דבר: על רקע האמור, ובהתחשב במכלול נסיבות ביצוע העבירות ונסיבותיו האישיות של המערער, אציע לחברותיי כי נדחה את ערעור המערער ונקבל את ערעור המדינה, כך שעל המערער יגזר עונש של 6.5 שנות מאסר בפועל, חלף 5 שנות המאסר שגזר עליו בית המשפט המחוזי. יתר רכיבי גזר הדין יותרו על כנם.

יוסף אלרון
שופט

השופטת גילה כנפי-שטייניץ:

אני מסכימה.

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

השופטת רות רונן:

אני מסכימה.

רות רונן
שופטת

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט יוסף אלרון.

ניתן היום, י"ז אייר תשפ"ה (15 מאי 2025).

רות רונן
שופטת

גילה כנפי-שטייניץ
שופטת

יוסף אלרון
שופט